

Доклад на независимите одитори

До акционерите на Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Доброволен пенсионен фонд „Доверие“ („Фонда“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2023 г., отчета за всеобхватния доход и отчета за изменението на нетните активи на разположение на осигурените лица за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи съществена информация за счетоводните политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Доброволен пенсионен фонд „Доверие“ към 31 декември 2023 г. и неговите финансови резултати от дейността, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Фонда в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България. Ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Балансова стойност на инвестициите по справедлива стойност

Инвестиции по справедлива стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2023 г.: 159,419 хил. лева (31 декември 2022 г.: 140,270 хил. лева).

Виж бележка

6.Използване на приблизителни оценки и преценки, бележка 7.3. Инвестиции на Фонда във финансови инструменти - iii) Последващо измерване, бележка 8.1. Държавни ценни книжа, издадени от Република България, бележка 8.4. Корпоративни облигации, бележка 8.5. Инвестиции в чужбина, бележка 16. Счетоводни класификации и справедливи стойности към финансовия отчет.

Портфейлът на Фонда от инвестиции по справедлива към 31 декември 2023 г. е в размер на 159,419 хил. лева, което представлява 90% от общата сума на активите към тази дата и се разглежда като ключов фактор за определяне на резултатите от дейността на Фонда и за размера на нетните му активи.

Оценката на ръководството за справедливата стойност на инвестициите на Фонда, които включват предимно държавни ценни книжа, акции и дялове в колективни инвестиционни схеми се базира на пазарни цени от активни пазари, а за активите, които не се търгуват на такива активни пазари - на оценъчни модели, които обичайно изискват значителен брой входящи данни. Разработването на входящите данни на моделите, като например тези, свързани с дисконтовите преценки от страна на ръководството.

Нашите одиторски процедури относно оценката на портфейла на Фонда от инвестиции по справедлива стойност включиха, без да се ограничават до:

— тестване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на избрани основни контроли, свързани с процеса на оценка на инвестиции по справедлива стойност, включително контроли по отношение на входящите данни при оценките и потвърждението на резултата от оценките;

— съпоставяне на признатите справедливи стойности на всички инвестиции в портфейла на Фонда към 31 декември 2023 г., за които са налични обявени цени, с публично достъпни пазарни цени;

— Подлагане на критичен анализ със съдействие на нашите експерти-оценители на оценките на справедлива стойност на инвестициите, които не се търгуват на активни пазари. Тези тестове включват:

- оценка на съответствието на моделите за оценка с изискванията на МСФО, приети от ЕС, и общоприетите практики при оценяването. Като част от тази процедура, ние проверихме и вътрешната последователност, логика и математическа точност на моделите за оценка;

- оценка на уместността и надеждността на ключовите данни използвани в моделите за оценка;

- подлагане на критичен анализ доколко са уместни основните допускания, заложили в моделите за оценка, най-вече относно нормите на дисконтиране и доходността, позовавайки се на външни платформи за пазарна информация;

— получаване на потвърдително писмо от банката попечител и равнение на потвърдените номинални стойности на инвестициите по справедлива стойност с инвестиционния портфейл на Фонда към

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Поради съществената стойност на инвестициите по справедлива стойност като елемент на финансовия отчет на Фонда, както и поради наличието на преценки и допускания, които се изискват да бъдат направени, за да се стигне до оценката на инвестициите по справедлива стойност, ние сме определили, че тази област е свързана със съществен риск от съществено неправилно отчитане и съответно представлява ключов одиторски въпрос.

отчетната дата;

— оценка на уместността и пълнотата на оповестяванията във връзка с инвестициите по справедлива стойност, включително относно йерархията на справедливите стойности и движението в рамките на йерархията през годината, спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишния доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай, че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в годишния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

б) Годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет, ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет на Фонда за годината, завършваща на 31 декември 2023 г., с решение на акционерите на Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД на общо събрание, проведено на 23 май 2023 г., за период от една година. "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД за първи път е било назначено като одитор на Фонда на 18 декември 2017 г.
- „Кроу България Одит“ ЕООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет на Фонда за годината, завършваща на 31 декември 2023 г., с решение на акционерите на Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД на общо събрание, проведено на 23 май 2023 г., за период от една година. „Кроу България Одит“ ЕООД за първи път е било назначено като одитор на Фонда на 20 май 2022 г.
- Одитът на финансовия отчет на Фонда за годината, завършваща на 31 декември 2023 г., представлява седми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на този Фонд, извършен от "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД.
- Одитът на финансовия отчет на Фонда за годината, завършваща на 31 декември 2023 г., представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на този Фонд, извършен от „Кроу България Одит“ ЕООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад с дата 27 март 2024 г., представен на одитния комитет на Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда.

За “ПрайсуотърхаусКупърс Одит” ООД
Одиторско дружество, рег. № 085

За „Кроу България Одит“ ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

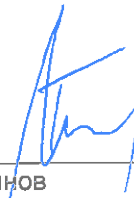
Джок Нюнан
Прокуррист

Гюляй Рахман
Управител

Боряна Димова
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Георги Калоянов
Регистриран одитор,
отговорен за одита

бул. Мария Луиза 9-11
1000 София, България

ул. 6-ти Септември 55
1142 София, България

27 март 2024 г.

27 март 2024 г.

